

БАГАТОКАНАЛЬНИЙ ДОЗАТОР ДЛЯ РІДКИХ ЗАСОБІВ ХІМІЗАЦІЇ

Мельник В.І. д.т.н., проф., Шерстюк В.С. к.т.н., доц.,
Рідний Р.В. к.т.н., Лук'яненко О.В. асист.

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Описана конструкція та робота дозатора для розподілу та подачі робочої рідини до піноутворювачів з наступним підповерхневим внесенням рідких засобів хімізації в шарі піни по ширині оброблювальної полоси і нанесення її на об'єкт обробки.

Постановка проблеми. При боротьбі з небажаними рослинами (бур'янами) основна частина фінансових витрат йде на придбання пестицидів. Тому застосування внесення рідких засобів хімізації ультромалооб'ємними дозами позначиться позитивним чином як на скороченні фінансових витрат, так і на навколишнє середовище. При такому внесенні точність дозування є головним критерієм, тому виникає потреба у дозаторі який може це здійснити, та бажано мати відносно просту конструкцію.

Аналіз останніх досліджень показав, що недоліком відомих конструкцій дозаторів розподілювачів робочої рідини [1, 2], є те що один із цих пристроїв не дозволяє видавати декілька доз одночасно, а другий – має занадто складну конструкцію.

Найбільш близьким за технічною сутністю до пристрою є дозатор розподілювач, який включає циліндричний корпус з приймальними та вивідними отворами, в середині якого обертається ротор, в наскрізних радіальних отворах якого розміщено поршні, та пристрій для переміщення поршнів [3]. Перевагами такого дозатора є багатоканальне дозування робочої рідини, та можливість дозування в'язких рідин. Але пристрій для переміщення поршнів занадто ускладнює конструкцію розподілювача. Якщо використання такого пристрою виправдане в дозаторах для в'язких рідин, то для рідин з в'язкістю порівняльною з водою можна обійтися без приводу поршнів. Крім того виконання радіальних отворів ротора в його одному осьовому перерізі призводить до пульсуючої подачі робочої рідини в напірному подавальному патрубку дозатора, а гідродинамічні явища, які виникають при цьому негативно впливають на його роботу. Проте за кількістю схожих ознак та технічного результату цю конструкцію прийнято за прототип.

Постановка задачі. В основу пристрою поставлено задачу спрощення конструкції, та зняття гідродинамічних явищ в подавальному напірному трубопроводі дозатора що забезпечить багатоканальне та більш точне дозування робочої рідини.

Вирішення задачі. Поставлена задача вирішується за рахунок конструкції дозатора розподілювача. Сутність конструкції пояснюється кресленням (рис. 1 – схема дозатора розподілювача).

Всередині корпусу 1 розміщується з можливістю обертатися циліндричний ротор 7 з наскрізними радіальними перепускними отворами, які в осьовому напрямку виконані з кроком рівним кроку отворів 2, 3 корпусу 1 та в одній радіальній площині. В кожній із порожнин розташована гільза 8 яка фіксується в роторі 7 за допомогою посадки з натягом. У середині кожної гільзи 8 розміщений поршень 9. Змінюючи внутрішній діаметр гільзи 8 і діаметр поршня 9 можна змінювати витрату робочої рідини. Для простоти виготовлення гільзи 8 і поршня 9 було прийнято рішення виготовляти їх з твердого виду пластика, що також виключає можливість проходження хімічної реакції робочої рідини з контактуючими поверхнями гільзи 8 і поршня 9. Поршень 9 має можливість вільно переміщуватися в гільзі 8 та утримуватися завдяки тому, що діаметри гільз 8 і відповідно поршнів 9 більші від діаметрів отворів 2, 3 корпусу 1. Необхідне осьове положення ротора 7 в корпусі 1 забезпечується двома торцевими гайками 10 з фіксаторами 11 і шайбами 12. Герметичність рухомих з'єднань забезпечується манжетами 13, які встановлені в гайках 10. Вихідні кінці 14 ротора 7 використовуються для приєднання до приводу (на рисунку не показано), або для з'єднання дозаторів між собою.

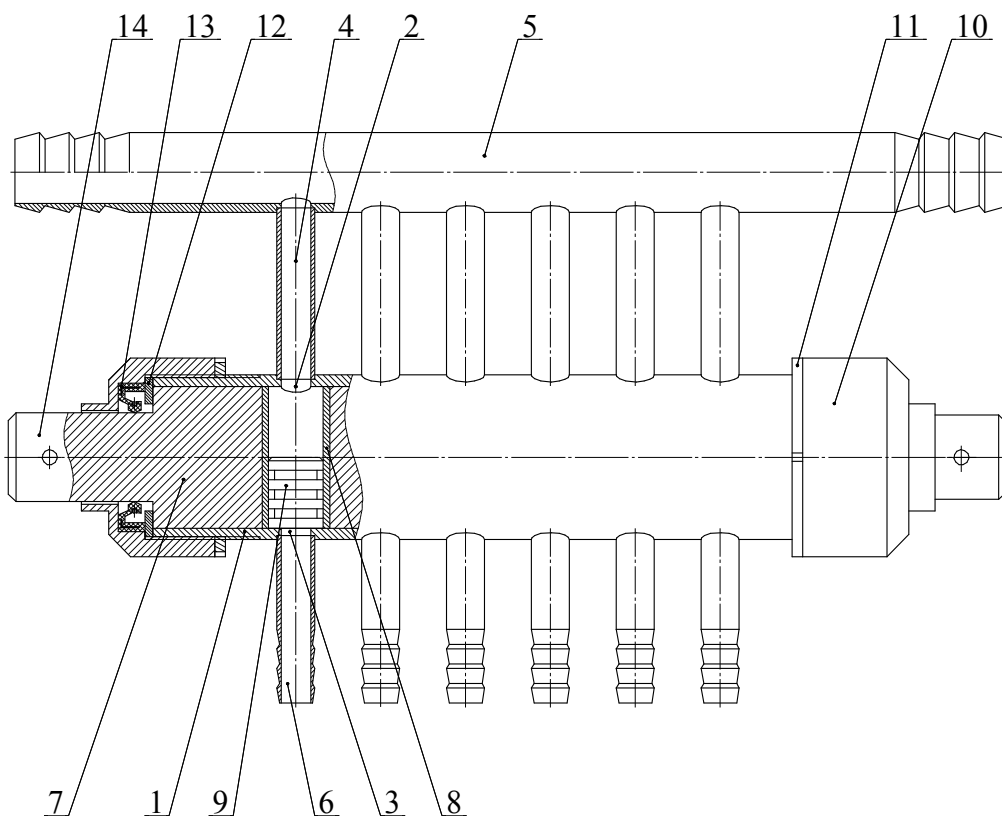

Рис. 1 - Схема дозатора розподільвача.

Працює дозатор розподільник наступним чином. При включенні приводу ротор 7 обертаючись підведе порожнину з поршнем 9 до верхнього отвору 2 корпусу 1. Робоча рідина з надлишковим тиском поступає у отвір 2, переміщує поршень 9 вниз і заповнює порожнину. При повороті ротора 7 на 180° поршень 9, що тепер знаходиться у верхньому положенні, під дією тиску робочої рідини знову переміщується вниз, при цьому через нижні отвори 3 та подавальні штуцери

6 він витискує робочу рідину. При такій роботі дозатора виникає пульсація робочої рідини, для її зменшення пропонується застосувати гідроаккумулятори.

Запропонована гідравлічна система для застосування дозатора 19 показана на Рис. 2 яка складається: з ємкості 15 з якої через фільтр 16 по магістралі надходить робоча рідина до насосу 17, який проштовхує її до пульта керування 18. Пульт керування 18 розподіляє робочу рідину у двох напрямках. У першому напрямку коли є надлишковий тиск він надсилає до ємкості 15 де робоча рідина яка надходить виконує роль гідравлічної мішалки, а у другому напрямі через фільтр надходить до дозатора 19 який в свою чергу розподіляє робочу рідину до гідроаккумуляторів 20.

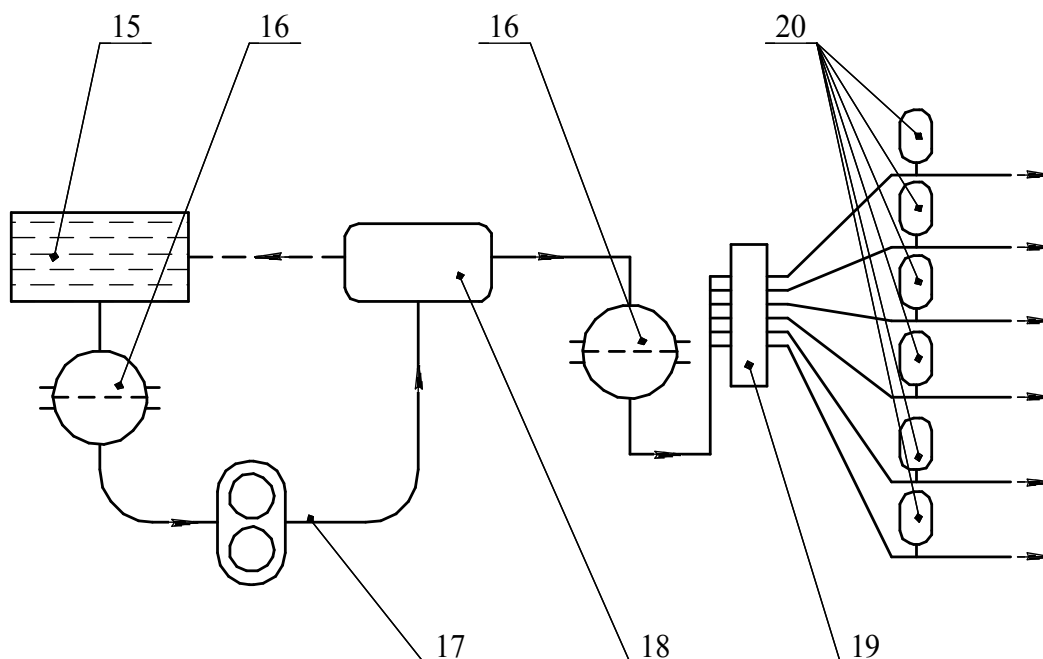

Рис. 2 - Схема з'єднання гідравлічної системи.

Висновки. За допомогою описаної конструкції дозатора розподільвача та запропонованої гідросистеми вдається зменшити пульсацію, що призводить до рівномірної подачі робочої рідини та точність дозування. В наслідок чого ефективність та якість розподілу засобів хімізації підвищується. А за рахунок відносної простоти конструкції вдається скоротити собівартість виготовлення пристрою та підвищити його ергономічні властивості.

Список використаних джерел

1. А.с. 157625 СССР, В65 В3/12. Устройство для дозирования жидких пищевых продуктов, например в консервные банки / Э. Я. Сталбов, В. С. Борисов, С. С. Толкачев и В. А. Чикулин. (СССР).– № 801982/28-13; Заявлено 08.11.62; Опубл. 09.11.63, Бюл. № 18.- 3 с.
2. А.с. 379831 СССР, G01 F11/04. Дозатор для вязких жидкостей / Ю. К. Чалый. (СССР).– № 1653566/18-10; Заявлено 29.04.71; Опубл. 20.04.73, Бюл. № 20.- 5 с.
3. А.с. 857718 СССР, G01 F11/04. Устройство для дозирования вязких

жидкостей / Ю, З. Мацин, М.И. Пейсахов. (СССР).– № 2745999/18-10; Заявлено 02.04.79; Опубл. 23.08.81, Бюл. № 31.- 4 с.

4. А.с. 857718 RU, G01 F11/04. Дозатор / В.Н. Мишута., В.М. Гаврилов, Д.В. Мишута.. (RU).– № 4950295/10; Заявлено 26.06.1991; Опубл. 30.03.1994, Бюл. № 28.- 2 с.

Аннотация

МНОГОКАНАЛЬНЫЙ ДОЗАТОР ДЛЯ ЖИДКИХ СРЕДСТВ ХИМИЗАЦИИ

Мельник В., Шерстюк В., Ридный Р., Лукьяненко А.

Описанная конструкция и работа дозатора для распределения и подачи рабочей жидкости к пенообразователям с последующим внутривспенным внесением жидких средств химизации в слое пены по ширине обрабатываемой полосы и нанесения ее на объект обработки.

Abstract

MULTICHANNEL DISPENSER FOR LIQUID OF CHEMICALS

V. Melnik, V. Sherstuk, R. Ridny, A. Lukyanenko

The described structure and operation of the dispenser for dispensing and feeding the working liquid to a foaming liquid, followed by subsurface introduction of chemicals in the foam layer across the width of the strip and its application on the object of processing.

УДК 631.362

К ВОПРОСУ МАТЕМАТИЧЕСКОГО МОДЕЛИРОВАНИЯ ПРОЦЕССОВ ВИБРОСЕПАРИРОВАНИЯ СЕМЕННЫХ СМЕСЕЙ, ИМЕЮЩИХ ПОВЫШЕННЫЕ АЭРОДИНАМИЧЕСКИЕ СВОЙСТВА

Лукьяненко В.М., к.т.н., доц, Никифоров А.А., асп.

*Харьковский национальный технический университет
сельского хозяйства имени Петра Василенко*

В данной статье изложен анализ работ по моделированию процессов вибросепарирования семенных смесей с учётом влияния аэродинамических сил. Для разработки рекомендаций по повышению эффективности очистки семенных смесей, которые чувствительны к воздействию воздушного потока, поставлены научные задачи, решение которых позволит развить теорию виброочистки семенных смесей.

Введение. Существует много технологий очистки урожаев сельскохозяйственных культур, которые позволяют получать